

L'astrofísic manresà Ignasi Ribas lidera el descobriment d'un planeta similar a la Terra

RETRATS. Â«M'agrada pensar-me insignificant enmig de l'universÂ»

Foto: Marc Prat.

Tot allò que som es redueix en un punt blau enmig de la foscor de l'univers. Una espurna capaç d'encabir l'odi de les guerres, els grans descobriments o els actes més altruistes de l'ésser humà, recorda l'astrofísic manresà Ignasi Ribas. Una fotografia de la Terra feta per la sonda espacial Voyager 1, l'any 1990, a més de 6.000 milions de quilòmetres de distància mostra el nostre planeta com una guspira blava suspesa en l'espai negre. Els colors verd i marró dels ulls de Ribas brillen amb aquesta imatge. Quan era un nen el cor se li accelerava en observar l'espai a través d'un telescopi i intuir com de petita era la seva vida en comparació amb l'univers. Les preguntes que es plantejava aleshores l'han conduït a descobrir el segon planeta més pròxim al Sistema Solar, que orbita al voltant de l'estrella Barnard. També a dirigir l'Institut d'Estudis Espacials de Catalunya.

Guarda amb cura el record de les primeres imatges que va veure de l'espai. «A través del telescopi, vaig veure al meu davant la llum de la Lluna i també Júpiter». Li agradava lligar la mirada a les estrelles i pensar que hi havia éssers vius en altres planetes fent-se les mateixes preguntes. «Potser a l'altra punta de l'espai algú m'apuntava amb un telescopi», destaca somrient. Confessa que la recerca científica actual «transcorre majoritàriament davant d'un ordinador analitzant dades». Malgrat els canvis que es presenten al llarg de la vida, però, intenta evitar la preocupació davant del pas del temps. Apunta que tendim a concebre la vida amb una mirada individualista que ens presenta la mort com a culminació final. «Si penséssim en l'escala de temps de la humanitat potser se'ns despertaria un sentiment de col·lectivitat ara inexistent», lamenta.

La raó que l'empeny a investigar l'univers «és la constant lliçó d'humilitat que em dona». Quan observa el mar d'estrelles i investiga la possibilitat de vida en altres indrets, s'adona de la fugacitat i la petitesa de la Terra i la vida que hi habita. Mesurar la probabilitat de l'existència de vida en altres planetes serà la línia d'investigació principal durant les pròximes dècades i «espero presenciar com som capaços de donar una resposta», remarca. Apunta que «un dels objectius actuals és conèixer amb profunditat els planetes veïns, per concretar si poden ser habitables». El planeta descobert per l'equip liderat per Ribas, que es troba a sis anys llum de la Terra, se situa fora de la zona habitable. «La distància entre el planeta i l'estrella Barnard és inadequada perquè presenti aigua líquida a la superfície», sosté. Destaca que cada planeta localitzat, sigui habitable o no, «permet estudiar l'arquitectura dels sistemes planetaris, la rellotgeria de l'univers». Al llarg de la seva trajectòria com a astrofísic, ha comprovat que el progrés científic i tecnològic estan desvinculats de l'evolució de la felicitat de l'ésser humà. «Soc escèptic a l'hora de pensar que la ciència pugui resoldre la salut emocional de les persones, però sí que pot millorar la seva qualitat de vida», considera. Conclou que «els humans encara estem força dominats per l'egoisme, que ens allunya d'una mirada més oberta a l'univers i provoca que el nostre planeta cada vegada sigui menys habitable».